

- використання всіх наявних резервів та можливостей по недопущенню нерівномірного розвитку регіонів країни;
- посилення юридичної відповідальності за відхилення економічної діяльності від норм чинного законодавства;
- спостереження за рівнем показника монополізації внутрішнього ринку та його коригування;
- збільшення виробництва та експорту вітчизняного промислового продукту, який відповідає європейським стандартам якості;
- гарантоване працевлаштування, гідний рівень офіційної заробітної плати на підприємствах, соціального страхування та безпеки праці;
- залучення до реалізації заходів детінізації використання досвіду передових європейських країн та представників міжнародних організацій, що спеціалізуються на протидії тіншовим економічним процесам;
- забезпечення прозорості системи взаємовідносин між державою та суспільством на ринку адміністративно – господарських рішень, державних посад, кадрової політики, виборчої системи, державного захисту, в тому числі при дотриманні конституційних прав громадян, державної освіти і охорони здоров'я, ринку державних послуг і суспільних благ тощо.

Список використаних джерел:

1. Бакуменко В.Д. Методологія державного управління: проблеми становлення та подальшого розвитку / В. Бакуменко, В. Князев, Ю. Сурмін // Вісн. укр. акад. держ. упр. – 2003. – № 2. – С. 18-23.
2. Латинін М.А. Державне регулювання інноваційного розвитку економіки: стратегічні пріоритети: монографія / [М.А. Латинін, С.В. Майстро, В.Ю. Бабаєв та ін.]; за заг. ред. М.А. Латиніна. – Харків: Магістр, 2014. – С. 261-282.
3. Офіційний веб – сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <http://www.me.gov.ua>.

Лях М.Ю.

суддя Київського районного суду м. Харкова;

здобувач,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

АКТИ ОРГАНІВ СУДДІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ФОРМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В юридичній доктрині акти органів суддівського самоврядування як форми управлінської діяльності не отримали достатньої уваги. Питання про їх правову природу є малодослідженими, дискусійними та підлягають з'ясуванню виключно у взаємозв'язку зі змістом суддівського самоврядування як самостійного правового явища.

У межах національної та закордонної доктрини теоретичні та практичні питання здійснення управлінських повноважень у судовій системі досліджують: В. Д. Бринцев, В. В. Городовенко, О. Ю. Дудченко, Л. М. Москвич, І. В. Назаров, С. Ю. Обрусна, Пітер Г. Соломон (молодший), Д. М. Притика, А. А. Стрижак, О. В. Федькович, С. Г. Штогун, інші науковці та практики. Теоретичними дослідженнями управлінських повноважень та форм вираження багатоаспектної діяльності органів суддівського самоврядування по вказаній проблематиці займалися вітчизняні фахівці: О. В. Білова, В. В. Кривенко, І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, І. В. Назаров, а також зарубіжні вчені-правники М. І. Клеандров, О. В. Бурдіна та інші. Водночас на сьогодні відсутні спеціальні комплексні дослідження щодо дослідження типових актів суддівського самоврядування як складової управління судової влади.

Метою дослідження є науково-теоретичний аналіз актів органів суддівського самоврядування як форм управлінської діяльності в механізмі правового регулювання.

Функціональною спрямованістю діяльності суддівського самоврядування є вирішення питань діяльності судів в Україні, що реалізується у формі прийняття актів, прийнятих уповноваженими органами суддівського самоврядування в рамках своєї компетенції. Акти суддівського самоврядування є документальним проявом функцій органів суддівського самоврядування, в яких реалізується їх багатоаспектна діяльність, досягаються цілі та завдання. Зовнішньою формою діяльності є акт – документ, що приймається в межах компетенції відповідного органу суддівського самоврядування та відповідно до встановлених процедур, змістом якого є конкретне волевиявлення суддів.

Внутрішньою формою вираження волі суддів та одночасно змістом даних актів можуть бути нормативні приписи (норми), правила суддівського поведінки, індивідуальні приписи організаційного, адміністративного, контрольного та іншого характеру, що мають управлінський вплив, програмні встановлення. Теоретично-правове значення актів органів суддівського самоврядування визначається в об'єктуванні інституту суддівського самоврядування, оскільки акти є не теоретичною абстракцією ознак та особливостей органів спільноти, а їх матеріалізованим втіленням, «відчутною реальністю» [3, с. 193].

На думку Д. М. Бахраха, формами управлінської діяльності є способи вираження її змісту, система внутрішньо взаємопов'язаних способів здійснення функцій управління, певній зовнішній вираз конкретних управлінських дій, як частини управлінської діяльності [4, с. 3-4]. Під формами реалізації функцій розуміють також зовнішні вияви конкретних дій, що здійснюються органами управління для реалізації поставлених перед ними завдань [1, с. 120; 6, с. 204; 12, с. 139]. У своїй сукупності форми управління, які встановлені законодавцем та вироблені багатолітнім досвідом здійснення управлінських функцій, а також новаторські (новітні) управлінські форми, пов'язані із технічним прогресом та еволюцією людської цивілізації в цілому, є набором інструментів в руках керуючих суб'єктів [11, с. 247].

У юридичній літературі з урахуванням різноманіття актів – документів, що приймаються органами суддівського самоврядування, зроблена їх класифікація, критеріями якої були: суб'єкт прийняття, нормативний характер, сфера регулювання, форма вираження. Видове різноманіття актів органів суддівського самоврядування та невизначеність їх природи зумовили різні підходи, висловлені в науці, до їх розуміння, в числі яких уявлення про цих актах як: а) правових, б) нормативних; в) нормативно-правових, г) актів тлумачення, д) правозастосовних; е) корпоративних [7, с. 44-51; 8, с. 193; 9, с. 271-275].

Виходячи із запропонованої класифікації правових форм державного управління [1, с. 252-254; 10, с. 219-222], О. С. Білова наводить наступну класифікацію правових форм суддівського самоврядування за наступними ознаками: а) за ступенем юридичного вираження – основні (прийняття нормативно-правових актів та актів застосування норм права) та похідні – тобто ті, що базуються на них, тягнуть певні юридичні наслідки або мають певну юридичну спрямованість (наприклад, з питань здійснення контролю за додержанням встановлених нормативів щодо потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів, контролю за організацією діяльності судів та інших структур у системі судової влади, контролю за додержанням вимог закону щодо фінансування судів тощо); за результатом, який досягається – позитивне регулювання (затвердження програм, планів, нормативів, регламентів тощо) або реакція на негативні явища у суддівській спільноті (наприклад, щодо роботи конкретних суддів або працівників апарату суду, суддів, які займають адміністративні посади тощо); за спрямованістю – такі, що впливають на відносини у суддівській спільноті (внутрішня спрямованість) і такі, що впливають на відносини з органами державної влади та органів місцевого самоврядування (зовнішня спрямованість); за обсягом – загальнообов'язкові для всієї суддівської спільноти або для окремих її ланок (наприклад, відповідно до ч. 4 ст. 106 Закону України «Про судоустрій України» рішення зборів суддів Верховного Суду України та зборів суддів вищого спеціалізованого суду з питань, що стосуються внутрішньої діяльності суду або роботи конкретних суддів чи працівників апарату суду, є обов'язковими для суддів даного суду).

За функціональною спрямованістю, рішення органів суддівського самоврядування можуть мати регулятивний характер (бути спрямовані на здійснення необхідних умов для забезпечення діяльності судів та суддів, суддівського самоврядування); правоохоронний характер (спрямовані на забезпечення контрольної діяльності органів суддівського самоврядування); правоустановчий характер (створюють правові норми, необхідні для діяльності судів, суддів та органів суддівського самоврядування); правозастосовчий характер (виконання законодавчих та інших нормативно-правових актів з метою застосування норми права до конкретних правовідносин). Зазначає, що правотворча діяльність органів суддівського самоврядування є одночасно і правозастосовчою, оскільки основним завданням цієї спільноти є реалізація положень діючого законодавства та інших нормативно-правових актів щодо вирішення питань внутрішньої діяльності судів [5, с. 128-131].

На думку О. С. Білової основною правовою формою суддівського самоврядування є рішення, тобто правовий документ, який містить в собі колективне рішення суддівської спільноти відповідної організаційної форми діяльності, прийняте в межах її компетенції і спрямоване на регулювання діяльності судів або вирішення індивідуальних питань, має корпоративно-обов'язковий характер, видається суддівською спільнотою або уповноваженими нею представниками відповідно до встановленої процедури з метою досягнення мети суддівського самоврядування, вирішення його завдань та здійснення самоврядних функцій [5, с. 129].

Нормативним актам суддівської саморегуляції властива нормативність, обов'язковість, державно-вольовий характер, що характерно для нормативних правових актів. В нормах суддівської саморегуляції державна воля, зводиться в правило належного з урахуванням загальносоціальних цінності суддівської незалежності. Цей аспект нормативності відображає публічно-обов'язкову взаємодію суддів в сфері самоврядування і забезпечується, поряд з добровільністю підпорядкування єдиної корпоративної волі, обов'язковістю і публічним примусом.

Обов'язковість в аналізованих явищах базується на належності органів суддівського самоврядування в державно-правовий механізм управління судами і підтримується способами публічного (державно-владного) примусу. Обов'язковість актів поширюється на всіх, хто бере участь у відповідних напрямках діяльності: суддів, кандидатів у судді, працівників апаратів судів, інших осіб, які беруть участь у відповідних процедурах, або користувачів судових послуг.

Акти органів суддівського самоврядування в системі нормативно-правових актів мають підзаконний характер, що полягає в їх відповідності Конституції та законам України, в іншому випадку вони не мають юридичної сили. На підзаконність нормативних актів суддівського самоврядування звертається увага в судовій практиці.

Акти органів суддівського самоврядування є нормами саморегуляції суддівського самоврядування, що розглядаються в силу їх властивостей нормативності, обов'язковості і публічно-владного характеру в якості особливого роду підзаконних нормативних правових актів, прийняття яких делеговано органам суддівського самоврядування чинним законодавством України в межах своєї компетенції при реалізації державно-владних повноважень. Значення нормативних актів суддівського самоврядування в правовому регулюванні управлінських відносин обумовлює необхідність відповідати вимогам формальної визначеності, обов'язкового опублікування і публічної доступності, обов'язковості, що обумовлює публічно-правовий механізм виконання.

Список використаних джерел:

1. Административное право: Учебник / Под ред. Л.Л. Попова. – М.: Юрист. – 2002. – 454 с.
2. Адміністративне право України: Підручник // За ред. Ю.П. Битяка. – Х.: Право. – 2000. – 520 с.
3. Алексеев С. С. Общая теория права: в 2-х т. Т.2 М: Юрид. Лит., 1982. С. 193
4. Бахрах Д. Н., Хазанов С. Д. Формы и методы деятельности государственной администрации: Учебн. пособие. – Екатеринбург: Факел. – 1999. – 202 с.
5. Білова О. В. Проблеми суддівського самоврядування в Україні: дис.... канд. Юрид. Наук: спец. 12. 00. 10 / О. В. Білова. – Х., 2007 – 194 с.
6. Габричидзе Б. Н., Чернявский А. Г. Административное право.-М.: ООО «ТК Велби», 2002. – 480 с.
7. Ермошин Г. Т. Акты органов судебсого сообщества // Российская юстиция. 2010. № 7. С. 44-51.
8. Клеандров М. И. Статус судьи: правовой и смежные компоненты. РАН, Институт государства и права. «Норма» 2008 год, – 256 с.
9. Клеандров М. И. Российская академия наук, Институт государства и права. – Москва: Норма, Москва: ИНФРА-М, 2016. – 351 с.
10. Стариков Ю. Н. Курс общего административного права. В 3-х Т. Т. II: Государственная служба. Управленческие действия. Правовые акты управления. Административная юстиция. – М.: Юрист. – 2002. – 422 с.
11. Топорнин Б. Н. Развитие судебной власти в России: общие подходы //Судебная реформа: проблемы и перспективы.-М.: Институт государства и права РАН, 2001. – С. 3-68.
12. Четвериков В. С. Административное право: Учебник. – М.: ФОРУМ: ИНФРАМ, 2006. – 320 с.

Машенков К.А.

*кандидат економічних наук, докторант,
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України*

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМИ
ЩОДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОПОЛІТИКИ**

Стрибокподібне наростання інтересу громадян та держави до проблеми якості довкілля відбувається одночасно з виникненням та стрімким розгортанням постіндустріальної хвилі цивілізаційного розвитку, внаслідок якої індустріальні суспільства, до яких ще не так давно належав і український соціум, почали швидко перетворюватися в інформаційні. Промислова революція та індустріалізація довела деструктивні складові людського впливу на екосферу до такого масштабу, які були не доступні людському виду в умовах аграрних та первісних суспільств, що різко актуалізувало проблему управління екологічною безпекою на регіональних, національних та глобальних рівнях. Інформаційно-кібернетична революція, з одного боку, посилює загрозу довести техногенний тиск на природу до апокаліптичного масштабу, а з, іншого, створює можливості призупинення руху людства до екологічного колапсу й переспрямування антропосоціогенезу з контрреволюційної ультратехногенної домінанти в площину коеволюції з біосферою. Проте